

HUZUREVLERİ KURMA VE YAŞATMA DERNEĞİ

1960'lı yıllarda yaşlılara hizmet veren; dernekler, devlet kuruluşları, belediye teşekkülleri, bakım evleri ve Darülaceze gibi kurumlar bulunmakla birlikte, bu kuruluşlar sadece maddi durumu kötü olan veya kendine bakamayacak durumda bulunan, kimsesiz yaşlılarla ilgilenmekteydi. Kendine bakabilecek durumda olan ve bir kurumda kalmayı tercih eden yaşlılara hizmet verecek bir kuruluş bulunmamaktaydı. Ayrıca varolan tesisler gerek kullanışlılık, gerekse hizmet kalitesi açısından, özellikle Avrupa ve Amerika'daki benzerleriyle karşılaştırıldığında oldukça yetersizdi. Benzer şekilde yaşlılara yönelik hizmetler de bakım konusu ile sınırlıydı. Huzurevi, bakımevi, gündüz bakımevi, yerinde bakım ve benzeri kavramlar da yeterince gelişmemiştir.

Bu fiili ve kavramsal boşluğu gören ve gereksinimin devlet tarafından karşılanmasını beklemek yerine kendi çabalarıyla yaşlıların sorunlarına eğilmek ve çözüm bulmak için çalışan bir grup insanın bir araya gelmesiyle "Huzur evi" kavramı geliştirilmiş ve bir huzurevi tesis etme projesi gündeme gelmiştir.

Bu projenin ilk adımı 1960 yılında Kadınlar Dayanışma Birliği ve Darülacezeye Yardım Cemiyeti'nin ortaklaşa çalışmalarıyla atılmıştır. Proje için maddi kaynak yaratmak üzere araştırma yapan Darülacezeye Yardım Cemiyeti yöneticileri, Ressam Melek tarafından, sanatçının Atatürk'ün ölümü nedeni ile duyduğu büyük üzüntü içinde, Türk kadınının Atasına minnet duygularını göstermek için 1938 yılında Paris'te tasarladığı madalyonun, ülke çapında satışını başlatarak büyük bir yardım toplama kampanyası gerçekleştirmişlerdir.

Darphane'de bastırılan binlerce madalyon Ziraat Bankası şubeleri ve İstanbul muhtarlıkları başta olmak üzere muhtelif yerlerde büyükleri 50, küçükleri ise 10 liradan satışa sunulmuştur. Ressam Melek'in madalyonun Türk kadınları eliyle satılması dileği doğrultusunda, Darülacezeye Yardım Cemiyeti Başkanı İffet Halim Oruz ve daha sonra İstanbul Huzurevi'nin müdürlüğünü de yapacak olan Hasene Ilgaz birlikte yaptıkları seyahatte madalyonları Amerika Birleşik Devletleri'ne de götürmüş ve gerek kendi çabaları gerekse Amerika'daki Türk Büyükelçiliğinin yardımıyla, oradaki vatandaşlarımızdan da bağış toplamışlardır.

Darülacezeye Yardım Cemiyeti Başkanı İffet Halim Oruz tarafından ve söz konusu dernek aracılığıyla koordine edilen bağış kampanyası, 11.02.1963 tarihinde kurulan Huzurevleri Kurma ve Yaşatma Derneği tarafından sürdürülmüştür. Bakanlar Kurulunun 17.05.1967 gün ve 6/8229 sayılı kararı ile kamuya yararlılığı da onanan Huzurevleri Kurma ve Yaşatma Derneği, yaşlı kimselerin, gelir durumlarını da dikkate alarak, uygun koşullarda her türlü gereksinimlerini karşılamak ve yaşamlarını insan onuruna yaraşacak biçimde geçirmelerini sağlamak amacıyla çalışan, bu faaliyetini yaklaşık 50 yıldan beri aralıksız olarak sürdüren ve kâr amacı gütmeyen, bir sivil toplum kuruluşudur.

Dernek tarafından toplanan bağışlarla, başlangıçta, temin edilecek bir arsa üzerinde ihtiyaca uygun bina inşa edilmesi düşünülmüş, ancak inşaat için gerekli büyük yatırımın finansmanı için gerekli kaynağın derhal temin edilemeyecek olması, işin uzun sürebilecek olması gibi nedenlerle, hazır bir binanın satın alınmasının daha uygun olacağı kanaatine varılmıştır. Bu kapsamda yapılan araştırmalar sonucu, o tarihe kadar dinlenme evi ve klinik olarak işletilmesi nedeniyle huzurevi olarak kullanılmaya uygun olan Bahçelievler'deki Akay Kliniği 03.06.1964 tarihinde satın alınmıştır.

Dernek kurucuları tarafından geliştirilmiş olan "huzurevi" kavramına uygun olarak tasarlanan, Türkiye'nin ilk yaşlılar evi de İstanbul Huzurevi adıyla, 01.07.1964 tarihinde, 50 yatakla fiilen hizmete açılmıştır.

İstanbul Huzurevi'nin kuruluşunu izleyen ilk 10 yıl klinik olarak dizayn edilmiş bulunan huzurevi binasının modernizasyonu, altyapı sorunlarının çözülmesi ve reorganizasyonu ile hizmet kalitesinin artırılması ve bu işlerin finansmanın temin edilmesi çalışmaları ile geçmiştir.

Bu çalışmalar esnasında Huzurevleri Kurma ve Yaşatma Derneği ile tanışan Türkiye'nin ilk kadın rektörü Prof. Dr. Ayşe Saffet Alpar, Bakırköy Merter'de 386 m²'lik arsa üzerine huzurevi olarak kullanılmak üzere inşaatına başlayıp kaba kısmını bitirdiği dört kattan ibaret binayı, gerek inşaatın tamamlanıp binanın hizmete açılabilmesi, gerekse hizmete açıldıktan sonra idare edilmesi gibi konularda yaşadığı zorluklar nedeniyle, Huzurevleri Kurma ve Yaşatma Derneği'ne bağışlamıştır.

Devir alındığı tarihten itibaren Alpar Huzurevi'nin hizmete açılabilmesi için azami gayreti gösteren Huzurevleri Kurma ve Yaşatma Derneği, 1985 yılına gelindiğinde, dönemin ağır ekonomik koşullarının da etkisiyle, Alpar Huzurevi olarak hizmete alınması planlanan binayı, Derneğin kaynaklarının bu projeyi tamamlayacak düzeyde olmaması ve bu projeye aktarılabilecek kaynakların İstanbul Huzurevi'nde yürütülmekte olan hizmeti aksatabilecek boyuta ulaşması nedenleriyle, devir etmek zorunda kalmıştır.

Huzurevleri Kurma ve Yaşatma Derneği 90'lı yıllar boyunca, İstanbul Huzurevinin finansal açıdan güçlenmesi ve huzurevi binasının eksikliklerinin giderilmesi yönünde çaba göstermiştir. Söz konusu çalışmalar sonucu, huzurevi binasının eksiklikleri büyük oranda giderilmiş ve binanın mevcut fiziki büyüklüğü içinde yapılacak sınırlı sayıda işlem kalmıştır.

Dernek çalışmaları her dönemde başta ilgili Kamu Kurumları olmak üzere muhtelif kuruluşlar tarafından denetlenmiş ve bu denetimlerin hiçbirinde olumsuz değerlendirmelerde bulunulmamıştır. 50 yıla yaklaşan tarihinde ne Huzurevleri Kurma ve Yaşatma Derneği ne de İstanbul Huzurevi herhangi bir idari işlem, ceza veya benzer uygulama ile karşılaşmamış ve İstanbul Huzurevi faaliyetini kuruluşundan beri kesintisiz olarak sürdürmüştür.

Faaliyette olduğu 60 yılı aşkın süre içinde, İstanbul Huzurevi'nde 1.000'den fazla yaşlının bakımı sağlanmıştır. Bu huzurevinin, gelirleri ile giderleri arasında büyük farklar oluşmakta ve gelirler aleyhine oluşan bu farklar, özel veya tüzel kişi ve kuruluşlardan sağlanan aynı ve nakdi bağışlardan oluşturulan, sosyal yardım fonundan karşılanmaktadır.

Huzurevleri Kurma ve Yaşatma Derneğinin önümüzdeki döneme ilişkin planları, İstanbul Huzurevini büyüterek, yatak kapasitesini artırmak, çok ileri yaştakilere hizmet verebilecek yeni üniteler eklemek yönündedir. Bu amaçla İstanbul Huzurevine bitişik arsamızı da kullanarak, çağdaş, ileri teknikle donatılmış bir huzurevi kompleksi yapabilmek önde gelen hedeflerimizdendir. Ayrıca, yaşlı bakımında çok önemli olmakla birlikte, ülkemizde henüz yeterince değerlendirilmeyen evde/yerinde ve gündüz bakım hizmetlerinin geliştirilmesi de derneğimizin yakın dönemli hedefleri arasındadır.

Huzurevleri Kurma ve Yaşatma Derneğinin, İstanbul başta olmak üzere, ülkemizdeki tüm yaşlıların huzurevlerine ilişkin sorunlarına çözümler geliştirdiği ve bu sosyal çabayı tam bir amatör ruhla ve inançla etkin bir biçimde 60 yılı aşkın süredir devam ettirdiği dikkate alındığında, Derneğimizin yaşlı hakları konusunda, ülkemiz için anlamlı ve önemli bir işlevi yerine getirdiği değerlendirilmektedir. Benzerleri arasında, resmi olanlar da dahil olmak üzere gerek hizmet süresi, gerekse verdiği hizmetin niteliği bakımından öncü ve özel bir yeri olan huzurevimizin kurulmasında ve yaşatılmasında, başta kurucularımız, üyelerimiz ve bağışlarıyla bizleri destekleyen halkımız olmak üzere, emeği olan herkesi saygı, sevgi, minnet ve şükranla anıyoruz.